

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Tark ja kättesaadav ühistransport

Andres Ruubas

Mis on probleem?

- Ühistransport kaotab autostumise mõjul kasutajaid ja muutub kallimaks.
- Süsteemi korraldus ei ole terviklik.
- Üha enam kasvab ühistranspordi dotatsiooni vajadus
- Samas liinivõrgu kärped süvendaks regionaalset ebavõrdsust, sest piisavaid ligipääse vajalikesse sihtkohtadesse lihtsalt ei ole.

Eesmärgid

- Reisijale lihtsam ja mugavam ühistransport – info ja piletid ühest kohast, ümberistumiste hõlbustamine (mugavus, ühtne piletihind) ja kiiremad ühendused
- Terviklik ühistranspordivõrk
- Tagada selge vastutuse jaotus riigi ja KOVide vahel
- Kulude kasvu pidurdamine ja lisatulude teenimine

Luua terviklik ja jätkusuutlik ühistranspordivõrk

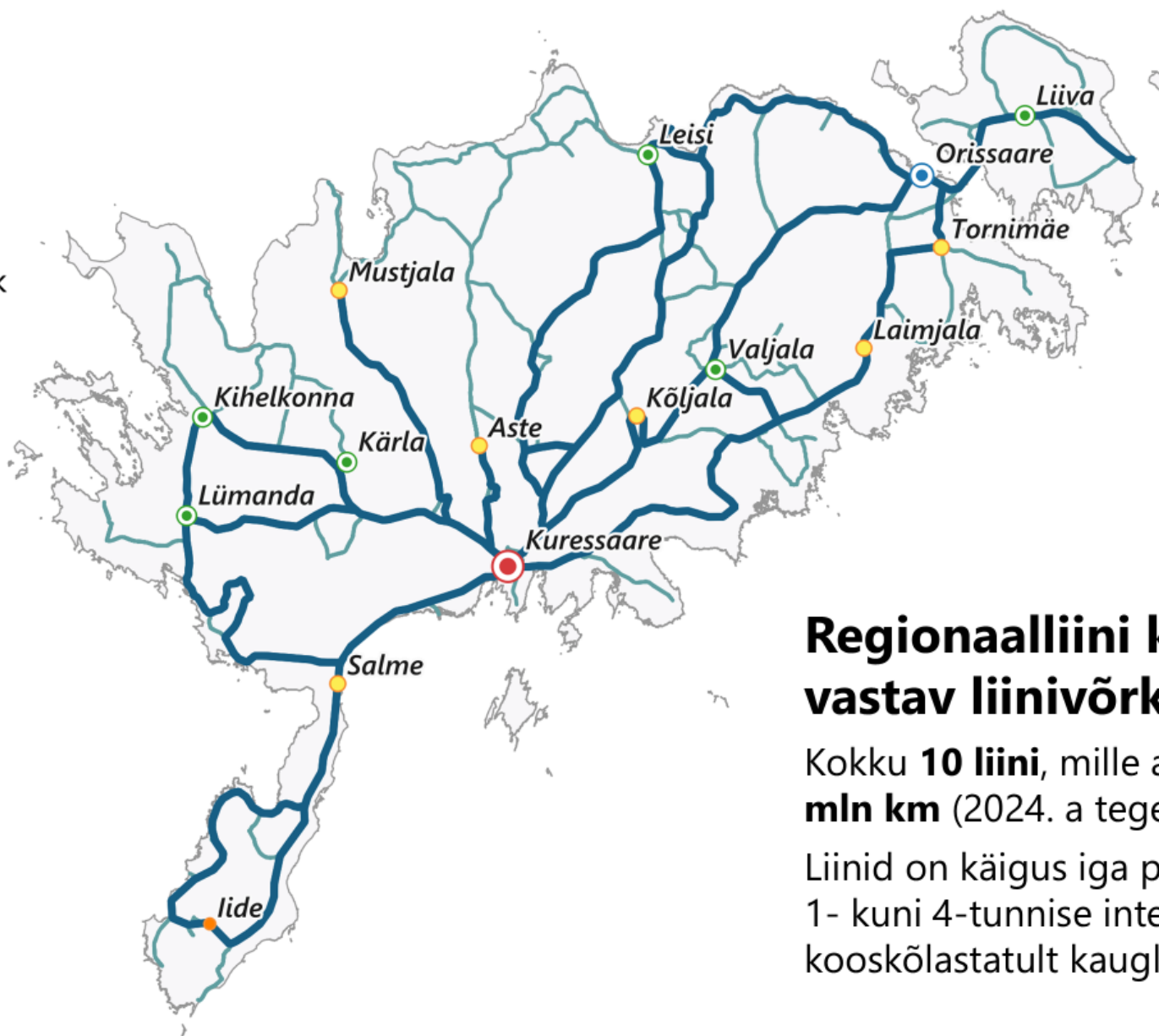
- Juba tehtud või hetkel teostuvatest investeeringutest maksimaalse efekti saavutamine
- Barjäär ühistranspordi kasutamisele võimalikult madalale – info ja piletid peavad olema kergesti kättesaadavad ning leitavad, ümberistumine peab olema võimalikult mugav
- Ühtne piletisüsteemi ja tariifiloogika, mis kehtib kõigis regioonides ning ei karista inimest selle eest, et ta oma teekonnal veoliike kombineerib.
- Enne 2018 aastat oli sooduspilet eakatele ja õpilastele maakonna liinidel ning kaalume selle soodustuse taastamist ja lisaks dünaamilise hinnastamise juurutamist
- Teenustaseme normid ja baasligipääsetavus

Haldusmudel

- Selge jaotus riigi ja KOVide vastutuse vahel
 - Riigi hallata ja rahastada on regionaalsed liinid
 - KOVi hallata ja rahastada on linnaliinid ja kohalikud liinid
 - Kaugliinid kommertsalustel, v.a. turutõrgete korral (paindlikud vähempakkumised)
- Eesmärk → kulude kasv kontrolli alla
- ÜTKdele kehtestatakse miinimumnõuded ja tulemuseesmärgid, millele ÜTK peab vastama, sh kompetents, säilenõtkus, hangete kvaliteet, analüüsivõime.

Keskuse liik

- Maakondlik keskus
- Piirkondlik keskus
- Kohalik keskus
- Lähikeskus
- Saareline keskus
- Muud kohad
- Maakonnaliinide võrk
- Regionaalliinid

Regionaalliini kriteeriumitele vastav liinivõrk

Kokku **10 liini**, mille aastane läbisõit on **1.46 mln km** (2024. a tegelik: 1.72 mln km).

Liinid on käigus iga päev, hommikust õhtuni, 1- kuni 4-tunnise intervalliga (k.a Sörves), kooskõlastatult kaugliinidega.

Kohalike omavalitsuste roll ühistranspordi korraldamisel ja selle rahastamise ettepanek

KOVide hallata läheb ca 11% tänasest maakondliku bussiliikluse mahust (kohalikud liinid) – toetades neid Tasandusfondi ja Kohalike Liinide Fondi kaudu

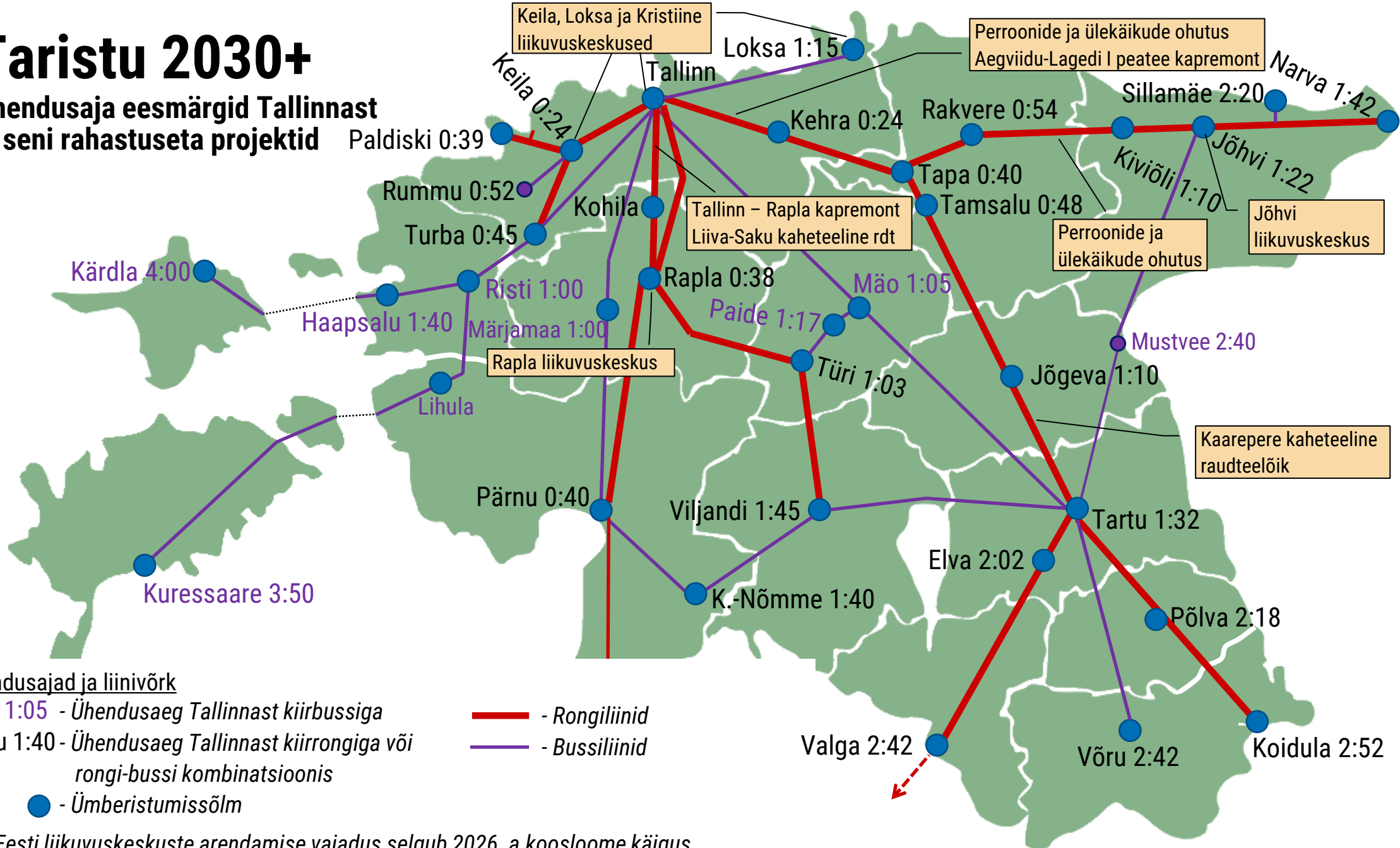
Tasandusfond	Kohalike Liinide Fond
- Vahendid otse KOV eelarvesse: 5M € - Vastava omavalitsuse arvestuslikud kulud kohalike liinide teenindamiseks arvestatakse välja elanike arvu järgi väljaspool linnalisi piirkondi, kes jäävad riigi rahastatud põhiliinidest kaugemale kui 1 km - Need kulud lähevad Tasandusfondi arvestusse (KOV saab raha siis, kui kulud ületavad KOVi tulusid)	- Fondi maht 5M €, millest iga KOV saab taotlusi esitada vastavalt elanike arvule väljaspool linnalisi piirkondi, kes jäävad riigi rahastatud põhiliinidest kaugemale kui 1 km - Tingimused: - KOV-i omaosalus vähemalt 50% - taotlusi koondab ja teenust haldab ÜTK - kehtivad riikliku ühtse piletisüsteemi piletid - Vahendite ülejäägi korral jagatakse fondi jääk nende KOVide vahel, kelle omaosalus on üle 50%

Rahastusmudel

I Sammas: riigi toetus	II Sammas: KOV toetus	III Sammas: piletitulu	IV Sammas: siht-otstarbeline reserv	V Sammas: VV üksikotsused
REM 2026 baaseelarves 174,5 mln eurot. Sellest: Baasis olemasolev 119,7 mln eurot Lisanduv 54,8	KOV 2026 eelarves 1,5 mln eurot. Seadusemuudatuse korral 2027: • Tasandusfondi kaudu 5 mln eurot • Kohalike Liinide Toetusfondist 5 mln eurot	50 mln eurot (2026 aasta prognoos)	REM-i poolt mitte kontrollitavad kulud: • Raudteetaristu tasude tõus • Sadamatasude tõus • Lennujaama tasude tõus • Muudatused maksudes ja määrades • ÜTS-i alusel indekseeritud kulude kasv	Teenuse arendamiseks. Otsustatakse igakordselt, kas püsivalt või ühekordselt. Näiteks • Uute rongide tellimine • MaaS x-tee

Taristu 2030+

Ühendusaja eesmärgid Tallinnast
ja seni rahastuseta projektid

Ühendusajad ja liinivõrk

Mäo 1:05 - Ühendusaeg Tallinnast kiirbussiga

Tartu 1:40 - Ühendusaeg Tallinnast kiirrongiga või
rongi-bussi kombinatsioonis

● - Ümberistumissõlm

Lõuna-Eesti liikuvuskeskuste arendamise vajadus selgub 2026. a koosloome käigus

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!